

Издаје суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф.,
на две године 8 ф., на четврт
годину 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, ВЕНСКУ
и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6
ф., на две године 12 ф., на четврт
годину 1 ф. 30 новца.За све остале земље годишње
4 ф. новца, у владу, на по година
2 ф. новца, на четврт год. 5 новца.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Г О В О Р

ЊЕГОВОГА ВИСОЧАНСТВА ГОСПОДАРА

држан окупљеном народу пред цетињским манастиром послије благодарења
2-ог Јануара 1897.

Драги Народе!

Два се вијека папунише заједнице муках и славе витешкога народа црногорског и његових Господара, Мојијех Предака. Прозлазећи у мислима тај дуги низ времена заједничкога труда и прегнућа, данашњи нараштај мора са дивљењем и необичним усхићењем душе да гледа на оно, што је било, како и из чега ваши стари са Мојим Предцима подигли ове дивно Отачаство наше! Планина коетих и мрамора уздигла би се од жртава за његов останак, а језеро суза и крви коштало је оно нараштаје ове земље, који се изређаше у ове два вијека. Гора тиворова посјекла би се, да овјенча славу јунаках и брашноца наше свете вјере, слободе и самосталности, која се неуцунти у горама овијем ни послије пропасти царевине наше, по наново оживје у вријеме Владике Данила и његовијех сатрудника.

Наша је Домовина, хвала Богу, данас на лијепоме путу развитка и на великом ступњу гласа и поштовања, а све то захваљујући духу јединства и узајамне љубави народа и Господара црногорскијех. Да не би јесенашњијех штета од поплава на прослави двјестогодишњице ове указати нам баху то уважавање својим присуством владари и чланови владарских домова, браћа Срби и Славени и инородни пријатељи са свијех страна, који већ пријавили бјеху свој долазак. И Ја и ви дужни смо за то одазват' им се срдачном благодарношћу.

Браћо! По вољи Божијој и ваше оданости Ја сам седми Господар од Дома Мога земљи овој, и Ја доживљех, да се у Мом земану слави двјестогодишњица заједнице и братске сугласности Господара и народа. Ја пред Богом и пред овим Светим Домом, ће су Моји Претци живјели, обећавам теби народе, непрекидног чувства Мојијех Предака, која су нас с тобом везала и данас везу, а ти ћеш ме Мој млили народе, кријешити и у напријед оном твојом јуначком вољом, оном оданости твојом, оном безиримјерном љубављу твојом, којом учини чудеса.

Ми смо мали, али Богу хвала крјенки, јер смо слогом спојени. Слога је најсвијетлије оружје; у срца јунаках оно је непобједиво. Ми смо сиромашни, али сиромаштво не осјећамо, јер је јунацима част јуначка богатство. Тако сложну и свијетлу Црну Гору Српство ће с радосном надом и даље гледати. Тако сложну и свијетлу Црну Гору Бог ће вазда благосиљати.

Нека је слава и хвала Свемогућему на Његовој милости и свемоћној заштити у свијема подвизима Црне Горе за ове два вијека!

Слава и благодарност братској и силној Русији, која је од Владике Господара Данила с једнаком љубављу заштитавала и помагала Црну Гору!

Хвала и признање од нас свијема пријатељима на пријестолима и у народима, који су ради били добру Црне Горе и који ће је потпомагати у будућности њеној!

Слава и хвала Владици-Господару Данилу и његовим сатрудницима витезовима, твојим јуначким прегцима, а тебе, драги народе Мој, Ја, и у име свијех Предака Мојих, захваљујем ти на љубави и оданости, на ти и овом приликом посвећујем и даље Мене, Мој рад, све Моје моћи и душу Моју!

СЛАВА ГОСПОДАРУ ВЛАДИЦИ ДАНИЛУ!

Слобода је највеће благо на свијету свакога народа; и ако иједан човек може себе обесмртити, својим великим дјелима, у своме народу, ако га може обвезати на вјечиту благодарност, да му име слави, да му успомену благосиља: то може на првом мјесту онај муж кога Провиђење стави на чело једноме народу, у часу расула његовог, у часу издасања његове слободе, па тај вођ опаше снагом јединства свој народ, утврди му слободу и поведе га путем спасења.

Такав је муж био Владика Данило, којег Провиђење доведе на црногорски Престо прије пуна два вијека, кад је живот државни ове посљедње шаке слободнијех Срба, прослављенијех косовскијех остатака, био при концу; када је посљедња искра српске независности и слободе била да се угаси, између бијеснијех вијорова с једне и лукавијех пољубаца с друге стране.

На Његушима је била тада угледна Кућа, једна између многијех што су из сусједнијех притиснутијех српскијех крајева тражиле и нашле слободу у овим кривенима, и у оно црно доба народ је упрочи у ту Кућу, у којој се био родио црногорски Месија.

То је био млади Данило Шћепчев, којег народ изабра за свог Господара и подиже на упражњену столицу цетињских Владика.

Млади Господар ули одма у народ дух јединства, очисти земљу од надајница, и на Царевом-лазу отпоче онај ред чудотворнијех побједа, које су слободу и независност Црној Гори уздржале, у звијезде је подигле и дале јој право на бољу будућност.

Поред тог унутрашњег препорода Владика Данило добива Црној Гори благотворно покровитељство православне словенске царевине на сјеверу, које јој улијева нове снаге и наде, окружењој љутијем непријатељима и лукавијем пријатељима.

Најпослије тијем великим својим заслугама и личним врлинама добива владалачко право Кући Петровић-Његоша, која даје Црној Гори Господаре, ево два вијека, све боље од бољијех.

Доба владавине Господара Саве и Василија обиљежено је јуначкијем ратовањем за независност Црне Горе и све тјешњијем везама са нашом покровитељском Русијом.

А ко достојно да оцијени труд и заслуге Петра I-ога, доцнијег нашега Свјетитеља, који је толико златнијех страница написао у историји нашој, великом побједом на Крусима и побједоноснијем војеванњем до Дубровника и Корчуле, противу Бонапарте, у заједници са рускијем оружјем, а снујући са братске везе храбријем оружјем Карађорђевијем?

Долази Петар II., српски геније, који опредјељује и узаконује велику српску мисо, на њој ради и привлачи око Црне Горе сусједна племена и шовјерну браћу.

Књаз Данило почиње остваравати ту велику мисо славном побједом на Граховцу, која електрише и буди на нов живот сву Херцеговину; стијече Црној Гори заштиту међународнога права и ступа у савез са Француском и Италијом у првоме ратовању за велико начело народности.

Иза овога бесмртнога нашега Господара ево срећновладајући седми Господар из тако заслужне Куће Петровић-Његоша побједоноснијем оружјем ослобођава славну Зету, Немањинку „Дједину“, дио Рапке, дио Захумља, дио приморја... уводи земљу у ред образованијех држава, шири у народ просвјету и благостање, крвнијем сродством своје Династије са моћнијем Династијама славнијех Романова и Савојском утврђује старе везе са великом Русијом и стеже нове са сусједном велесилом, италијском Краљевином, и остаје поузданијем носиоцем велике српске мисли на Балкану.

То су велике заслуге наше срећновладајуће Куће Петровић-Његоша, којима је обвезала Црну Гору, да јој буде благодарна и одана на вјечита времена.

Та благодарност и оданост народна већ се прелила у крв свакога Црногорца, и то је најдрагоцјенији украс којијем се може поносити наша међу свијема Владалачкијем Кућама; и приликом двјестогодишњице њезине Црна је Гора хтјела да ту своју оданост и благодарност искаже најсвечаније; али свагдашња очинска брига Његовог Височанства Господара, усљед великијех штета, што су јесенас поднијели многи крајеви наше отаџбине, нашла је за добро, да се прослава двјестогодишњице доласка на владу првог Господара из Куће Петровић-Његоша сврши данас на најскромнији видљив начин; али ће народ у души својој још већом снагом славити Оца слободе своје и своје Династије, тијех драђу највећијех добара црногорскијех, што Црну Гору у свијету прославише као српску Шпарту, и што јој обећају све бољу будућност.

Благосиљјући успомену Владике Данила и његовијех достојнијех наследника, вас народ црногорски данас се из свега срца Богу моли:

Да живи Његово Височанство Књаз Никола I!

Да живи цео Владалачки Дом Петровић-Његоша!

Прослава Двјестогодишњице ГОСПОДАРА ВЛАДИКЕ ДАНИЛА.

ЦЕТИЊЕ, 2 јануара.

Одложена прослава двјестогодишњице ступања на владу првог Господара Црне Горе из Куће Петровић-Његоша, по највишој одлуци, прослављена је данас, учашћем главара и преставника из све државе.

Земни остаци Владике Данила, који су из манастира Под Мајином били пренешени на Цетиње, пошто је разграничење с Аустријом било извршено за вријеме Петра II-ога, и који су отада стали у Њидији св. Петра у цетињском манастиру, јучер су, у 3 сата послјеподна снешени у манастирску цркву, у присуству цијеле Владајуће Породице; и ту су били у металној скрињи изложени народу, који им је приступио на поклоњење.

Високопрвосвештвени Митрополит Митрофан са многобројнијем свештенством из унутрашњости одслужио је помен, па су Његово Височанство Књаз Данило и царскоруски пуковник г. Сумароков први заузели мјеста уз скрињу и чинили стражу, а свештеници су на измјену отпочели читањем св. еванђеља. На стражи су се мијењали сваке уре по један Петровић и по један бригадијер, преко цијеле ноћи, а народ је приступио најпослије.

Кад су се сносили земни остаци великог Господара Црне Горе у цркву, пуцали су топови и звона по свијем црквама звонили, а варош се стала китити заставама.

Сам манастир је био најкусније искићен заставама и зеленијем фестонима који су висили о стубовима, а испред манастирскијех врата била је подигнута триумфална капија.

Јутрос је у 7 ура отпочела заупокојна литургија, коју је одслужио подгорички млади свештеник, потомак онога попа Бошка Поповића, који је Владика Данила, кад га је Демир-паша у Подгорици ноћу испод пазуха вјештао, на раме-

на своја држао, док су Црногорци донијели наши откуп и тако ослободили свога Господара.

Иза литургије слиједио је парастос, који је одслужио Високопрвосвештвени Митрополит са многобројнијем свештенством, у присуству Књажевске Породице, дипломатског тијела, државнијех великодостојника и осталог народа, који је у великој авлији пред манастиром, и испред авлије отојао по киши, која је своје пријела. У цркви је пјевало подгоричко пјевачко друштво „Бранко.“

Вагазон младијех војника, под оружјем који се овдје учи за нову стојећу војску, чинио је шнапире од манастира до Двора.

По програму напријед одобреном, уредио се сировод, који је отпратио земне остатке Владике Данила на Орлов Крш, овако: најприје су одиле двије његушке чете са својим алајбарјаком, и једна чета бајичка; крет са ученицима и ученицама и њиховијем наставницима; литије и чираци са многобројнијем свештенством и Високопрвосвештвени Митрополит; па је слиједила скриња у којој су земни остаци Славењкови, а носили су је Њ. В. Књаз Данило и Њ. С. Књаз Мирко са Петровићима; иза скриње је одио Његово Височанство Књаз Никола, па остала Књажевска Породица са госпођама Петровића; дипломатско тијело са госпођама и наш министар иностранијех дјела; наши министри са госпођама и пресједник великога суда; бригадири, чланови великога суда, и остало више чиновништво; секретари, командири, поткомандири, капетани, и остали народ.

Кад се сировод кренуо из манастира стала су звона звонити по свијем црквама и топови пуцати све док је сировод стигао на Орлов Крш.

Кад је сировод прошао покрај дворске капеле земни остаци Оснивача Династије Петровић-Његоша унешени су у њу, у пратњи Књажевске Породице, и ту је Митрополит са свештенством одслужио помен, па је сировод пошао даље поједном

путем, између Двора и дворске капеле на Орлов Крш, уз појање свештенства, и непрекидно звонење са свију црква, и пуцању топова. Оголен су скрињу носили командири и поткомандири.

Простор на Орловом Кршу био је дивно искићен заставама и зеленијем вијонцима у наоколо као и манастир.

Кад су први стигли на тај простор, још се задљч нијесу били мочели уз брдо пењати, а свај је у руци носио заглавну свијељу. На Орловом Кршу саз групе су зазеле опредјељено им мјесто, а свештенство, Владајућа Фамилија, дипломатско тијело и министри у огради око споменика и гроба, у који су спуштени земни остаци славнога Владике, уз грмљаву плотуна војничкијех чета. Послије извршеног црквеног обреда, Високопрвосвештвени Митрополит, држао је ту сљедећу бесједу:

„Као што небо високо стоји од земље, тако су далеки путеви Божији од путова људскијех, и мисли Божије од мислих људскијех.“ (Исаја 55. 9.)

Повјест свијета, пуна је догађаја и промјена. Многи се од њих збијају по неиспитаноме промислу Божијему, и често многи остају недоступни умпшљају ума људскога.

Ко се неће чудити и судбини нашега милога српскога народа! Наш српски народ разви се једнијем полетом, до велике моћи и сјаја царства својега; али омет ненадно паде му сва великолепна зграда државна.

Земља опушће, многи од народа у туђину предиче; „поторпи се плахи и лакоми,“ и „страх ухвати лава у клусама.“

И тако већ не бијаше далеко, па да се и под Лавњеном угаси и посљедње каићело српске самосталности.

Но, Свемогући Бог, и Његова Света и велика милост не допусти то. Бог — нека му је слава и милост — не даде, да се под Лавњеном угули

малени, али жарки пламен српске борбе за Свету Православну вјеру и народљу слободу.

Сами Бог из побожне витешке Куће Петровића Његоша изабра и подиже великога мужа **Данила Владика** и **Господара** Црној Гори, који пође за вољом Божијом, и прими на себе велико и тешко бремене, и то: пе са уздањем у своју и народа својега снагу, него у падању на помоћ Бога Свемогућега.

Под тијем тако тешкијем бременом **Господар Владика Данило**, прими на себе крст страдања, и заједно са својијем народом уљеже у одлучну борбу на смрт и живот за вјеру и слободу.

О, кад би нам сада могле проговорити ове горе, што су око нас поносите подигле своје главе гледајући ово свечано полагање земнијех остатака **Господара** и љубимца свога, какве би смо ужасне и величаствене слике угледали, из тешкога и мучнога времена, у коме је живио, **Господар Владика Данило!**

Велика су и бесмртна дјела Његова. Он једном *„Бадњом вечеру“*, очува и високо подиже, у оно вријеме, у овијема горама скучену слободу српску.

Он *„Црвенијем Лазом“* откри нечувену храброст шаке тадашњијех јунака у овијема стијенцима.

Он први, ратничком славом овјенчају Црну Гору упозна са великом и моћном Русијом, и заснова шћом везе, које су од још тада све до дана данашњега постајале све јаче и тјешње. Из тијех се је браќијех одношја Црна Гора вазда кријенила једновјерном и једноплеменском љубављу, моћном заштитом, обилатом помоћу своје драге и миле Руске браће. И тако, све јачим поузданњем с те стране Црна Гора, гледала је у бољу и срећније дане своје будућности.

Господар Владика Данило из својега Узвишенога Дома Црној Гори даде Господаре мудре и одважне *Саву, Василија, Петра* првога Светога *Петра* другога, *Књази Данила* првога, и данас срећно владајућега **Господара Књаза Николу** првога.

Славни наши **Господари** Петровићи Његови кроз пуна два вијека мудро и витешки владајући Црном Гором, у највицијема мукама и тешкијема борбама, одржали су свој јуначки народ у тврдој вјери у Бога. Они водећи свој народ путем напредка, узвисили су га угледна међу народима, и утврдили су га у непоколебимоме падању на праведно заслужену, бољу, сретнију будућност народа српскога.

С највећом понизношћу, данас при овоме свечаноме трепутку, обраћам се Теби о **Владико Свети Данило Господаре!** Твој благодарни народ са Твојим сретнијем потомком, нашијем Узвишенијем и љубљенијем **Господаром Књазом Николом** првијем, одушевљени толикојема и таквијема великијема твојијема заслугама, које си земљи овој учинио; те тако испуњени чувством највеће благодарности, за Твоје велике трудове и добра, која си им у нашљеђе оставио, подигли су Ти овај скромни споменик, да ти утрућене и измучене свете *Кости* Твоје вјечноме почијевају под сјеном његовом предаду.

Владико Свети, славни Господаре! За живота својега предводио си орлове и соколове људске, па за то Теби се и пристоји, да Твој свети прах до страшнога Суда и почијева овде, на овој висини *«Орлова Криша»*, под којим си Ти прије 200. година засповао и извршио високо дјело одржања у овијема горама Свете Православне вјере и слободе српске.

За велику славу, коју си српскоме народу стекао, Тебе ћемо и Твојијема сродницима, нашему Узвишеноме и љубљеноме **Владикашоме Дому** вјечно благодарни и одани остати; а са чувством хришћанске признателности, такву славу приписујемо ми и великој милости Бога Свемогућега, са ријечима св. писма: „не памћ, не памћ, а имени твоему — слави — Господи.“

— Амин. —

Па се у истом реду свечана пратица вратила у манастир, гдје је отслужено благодарње са многољетијем.

Послије богослужења, Његово Височанство Господар, са врата старе манастирске авлије, држао је бесједу мноштву народа испред манастира, коју доносимо

на првом мјесту. Бурно влицаше одушевљеног народа: „Живео Господар!“ одавало се значајној бесједи, и испратило Његово Височанство до Двора, пред којим је војена музика свирала народну химну.

За тијем су Њихова Височанства примада честитања од дипломатског тијела.

У вечер су били варош и Орлов Крш са околинијем брјеговима освијетљени.

Ц Е Т И Љ Е, 4 јануара.

Његово Височанство Господар примио је сљедеће депеше од јевропскијех Владалаца приликом прославе двјестогодишњице Династије Петровић Његова:

I. Од Његовог Императорског Величанства Цара НИКОЛЕ II.

Езарскоје село.

A Son Altesse le Prince NICOLAS de Monténégro.

M' associant aux sentiments que doit faire éprouver à Votre Altesse et à son brave peuple la solennité de ce jour, je Vous félicite de tout coeur et forme les vœux les plus sincères pour Votre Dynastie, dont la prospérité et la gloire sont inseparables de celle du Monténégro.

NICOLAS

Његовом Височанству Књазу НИКОЛИ Црногорском.

Удружујући се чувствима, која на данашњу светковину осјећа Ваше Височанство и Ваш храбри народ, Ја Вам честитам из свега срца и подижем топле жеље најискреније за Вашу Династију, чији је напредак и слава нераздјелна од напретка и славе Црне Горе.

НИКОЛА.

II. Од Његовог Величанства Цара-Краља Аустро-угарског ФРАНЦА ЈОСИФА.

Вјен Бург.

A Son Altesse NICOLAS I. Prince de Monténégro

A l'occasion du 200-me anniversaire de la fondation de la dynastie de Votre Altesse, je m'empresse de lui transmettre les vœux sincères, que je forme pour Elle, sa maison et pour le bonheur de son pays.

FRANCOIS JOSEPH.

Љупи лави, огњевити змаји,
Непобједни за слободу борци;
Слава вама, дико човјечанства,
Људска дјело, мрки Црногорци!

Пет вјекова у крваво стјење
На браник сте непомично стали
И чували Србе пакоља,
Да кх туђи не прождеру вали —

Слава вама! — Немарним уједом
Зуб времена све подгриза, ваља:
Ни водама куда данас теку
Неће некад бити камивала;

Порипуће врси у равнице,
Просјестји се равни у поноре:
И гдје сада суху земљу чепљеш,
Ту ће твоји бродит сиње море —

Али славна дјела и имена
Благородне Куће Петровића,
Ње Владика, Књажева, Војвода,
И ње храброг рода Обилића:

Човјечанство чуваће признање
У грудима харних потомака
Догод буде Срба на свијету
И у Срба људи и јунака!

Филип I. Ковачевић.

Његовом Височанству НИКОЛИ I. Књазу Црне Горе.

Приликом двјестогодишњице оснивања Ваше Династије, хитам да Вам доставим моје искрене жеље, које чиним за Вас, за Ваш Дом и за срећу Ваше земље.

ФРАНЦ ЈОСИФ.

III. Од Његовог Величанства Краља Италијанског УМБЕРТА.

Rome, Quirinale.

Son Altesse le Prince de Monténégro.

Les vœux, que je t'adresse au nom aussi de Marguerite pour la nouvelle année, sont les mêmes, que nous avons formés pour notre famille et notre pays. Que Dieu veuille les exaucer en donnant toute sorte de bonheur a tes bien aimés et à ton peuple, dont nous partageons la joie patriotique à l'occasion du deuxieme centenaire de ta Dynastie.

UMBERT.

Његовом Височанству Књазу Црне Горе.

Топле жеље, које ти управљам и у име Маргерите, поводом нове године, истојетне су онијема, које смо подизали за нашу фамилију и за нашу државу. Нека би их Бог испунио, те удијелио сваку срећу твојим милим и твоме народу, с којим дијелимо патриотску радост поводом двјестогодишњице твоје Династије.

УМБЕРТО.

Његово Височанство Господар кад је одлучио, да се прослави сада двјестогодишњица Династије Петровић-Његова, управио је сљедећу депешу:

Његовом Величанству Краљу АЛЕКСАНДРУ I.

Београд.

Побуђен жељом, да се тропковима намијењеним прослави двјестогодишњице владања мојега Дома помогне народу пострадалом од посљедње поплаве, одлучио сам, да се иста светковина скромно обави сад 2 јануара приликом уобичајенога скупа главара и народа на Цетињу о новој години. Извјештавајући о томе Ваше Величанство, захваљујем ти од свега срца, драги Брате, на уердиности с којом си жељно твојим присуством увеличати ми дане светковине, остајући исто у радосном очекивању Твоје миле ми посјете.

НИКОЛА.

НАТПИСИ О ПРОСЛАВИ

од Радоја Рогановића.

I.

Правда, милост и слобода
Љубав Бога и народа
Сјајно перо, плам анцара,
Ките нашег **Господара**.

II.

Ка' апђео Божјег раја,
Ил' ка' вила Загоркиња,
Поштује се и узноси
Црногорска нам **Књагиња**.

III.

Гледамо те **Нашљеднице**,
Сјајна, хитра, умпа, млада,
Па да Бог са Тобом се
Украсила сриска пада!

IV.

Црногорци соколови,
Вјерни Богу, Књазу, роду,
На миг Књажев готови су
И у ватру и у воду.

V.

И ако је све до сада,
На анцару борба била,
Уз **Николу** Господара,
И просвјета шири крила.

Његово Величанство Краљ Александар одговорио је из Ниша сљедећом депешом:

VI. Његовом Височанству Књазу НИКОЛИ.

Благодарим на пажњи, којом ме Ваше Височанство љубезно извјештава о племенитој својој одлуци, да достојно скромном светковином двјестогодишњице свога Дома притекне у помоћ бједним пострадалим својим поданицима. Лишен задовољства одавати се у другим приликама изјављеној жељи Вашег Височанства да лично присуствујем тој свечаности братеке нам Црне Горе, ја ћу својим мислима учествовати у знаменитим успоменама, којима је посвећена прослава 2 јануара.

АЛЕКСАНДАР.

V. Од Његовог Величанства Румуњског Краља Карла.

Букарешта.

Његовом Височанству Књазу Црне Горе.

Ја Вас молим, Ваше Височанство, да примите најтоплија честитања поводом знамените годишњице Ваше Династије, и све топле жеље мога срца за Ваше Височанство, Вашу Фамилију, као и за ваш вриједни народ. Нека Бог штити Ваше Височанство, и нека Вам удијели још дуго владање на срећу Црне Горе.

КАРЛ.

VI. Од Његовог Краљевског Височанства Књаза Бугарског ФЕРДИНАНДА.

Филипопољ.

Његовом Височанству Књазу Црногорском.

Најприје ти честитам ново љето. У исто вријеме ти благодарим на извјешћу о прослави двјестогодишњице владавине твоје Династије. Желим теби и твојему Дому највећу славу, благостање твојему народу и долгоденствије твојој Династији.

ФЕРДИНАНД.

На дан саме прославе стигла је друга сљедећа депеша од Његовог Краљевског Височанства Књаза Бугарског Фердинанда:

Његовом Височанству Књазу НИКОЛИ.

Најприје ти честитам из дубине срца данашњу светковину Династије Петровића, и жалим, што не могу лично да изразим оно што ти од дуго година знам, да сам ти вјеран и нераздјелим брат. Нека се моје молитве сједине са тијема твога јуначкога црногорскога народа, за срећу и напредак доблестног црногорског народа, за твоје долгоденствије и за твоју славу.

ФЕРДИНАНД.

Његово Височанство Господар одговорио је Његовом Императорском Величанству Цару Николи сљедећом депешом:

Његовом Величанству Цару НИКОЛИ II.

Дубоко дирнут и искрено благодаран, молим Ваше Величанство да прими моју најтоплију захвалност за милостиве жеље, што је Оно изволило управити поводом наше народне светковине.

Чувар светијех аманета, што ми је оставио Препородитељ Црне Горе, оснивач моје Династије, аманете оданости и благодарности безграничне према Русији, и Њанијем славнијем Царевима за Њихову очинску заштиту, ми Вам поднављам, Величанство, на данашњи свечани дан изразе ових осјећаја непомјенијех према Вама и према Вашем народу.

НИКОЛА.

Г. Кенеди, инглески отпранник послова, поднио је Његовом Височанству сљедеће писмо на дан прославе:

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

НА ДАН ПРОСЛАВЕ

ДВЈЕСТОГОДИШЊИЦЕ

СРЕТНО ВЛАДАЈУЋЕ ДИНАСТИЈЕ

ПЕТРОВИЋ-ЊЕГОШ

На Цетињу, 2. Јануара 1897.

Слава Вама, велесми горди,
Небесници озгор сврх облака,
А на земљи, идеали живи,
Великијех људи и јунака!

Самопикле, велемојне снаге,
Оштрих пера и бојних анцара! —
Слава Вама, славо овјенчана,
Црногорских дичних Господара!

Код богатства и код бојних сила
Многа ј' крупа до сад с главе пала;
А Вас држи пуце два вијека
Само сила духа и морала!

Тијем духом и тијем моралом
Гријали сте српска покољења,
И држали народ на висини
Јуначкога чојства и поштења.

Слава вама, освештане жртве,
На олтару српскога свјета —
Носиоци, мушки држоци,
Од Косова српских аманета! —

Ваше Височанство.

Имам част, да саопштим Вашем Височанству превод једног телеграма, што сам примио од маркиза де Сализберија.

„Краљица Вам налаже да поднесете Њазау Њезина топла честитања и Њезине најбоље жеље поводом годишњице, коју Његово Височанство данас слави.

„Изволите преставити моја честитања, пуна поштовања, и моје жеље за срећу Његовог Височанства, Династије коју он представља, и земље над којом он влада.“

(Потписан) Сализбери

Ја Вас молим, Ваше Височанство, да изволите примити моје осјећаје дубоког поштовања према Вашем Височанству.

Р. КЕНЕДИ

Његово Превасходство г. Феваришапа, изванредни посланик и опуномоћени министар Његовог Величанства Султана, поднио је Његовом Височанству Господару следећи препис депеше, што је примио од првог секретара Њ. В. Султана, Тасим-бега:

„Наш Уавишени Суверен изволио је опуномоћити вас да поднесете у Име Његово Његовом Височанству Њазау Црногорском најбоља честитања поводом светковине двестогодишњице Његове Династије, изразима које нађете најеходнијема“.

Његово Превасходство опуномоћени министар француске републике г. Дебре поднио је Њ. В. честитања од стране предједника републике г. Фора и од стране владе француске републике, на које им је Његово Височанство изразило захвалност преко истог г. министра.

Од осталијех многобројнијех честитака радићемо донијети још коју у идућем броју:

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 3 јануара

(Божик) је проведен весело по лијепијем народнијем обичајима, како у Њажевском Двору, тако у грађанству. Његово Височанство Господар и Његово Височанство Њаз Данило наложили су бадњаке у војничком стану, гдје се највеселије провела Бадња Вечер. У јутро рано започела је јутрења на одма литургија у катедралној цркви. Присутствовала је Њажевска Породица и мноштво народа. Послије литургије Њихова Височанства примала су честитања, на је Господар одио да честита весели празник Високопресвештеном Митрополиту и министрима; такођер су многијема честитали Њ. В. Њаз Данило и Њ. С. Њаз Мирко.

(Ново љето) дочекано је ове године у војничком стану највеселије. Његово Височанство Њаз Данило, као бригадир нове стојеће војске, позвао је у војнички стан, који је био лијено искићен, дипломатско тијело и више државне достојанственике са госпођама, све главаре из унутрашњости и одличније грађане. Њихова Височанства Господар и Њазиња са својом Породицом дошли су у 9 сати и били су одушевљено дочекани. На једној страни се замјетнула играчка, а на другој Господар се разговара са глеварима. У 11¹/₂ сјело се за пуше тризеве хладнијех јела. Кад је топ огласио нову годину, Његово Височанство Господар устао је пуном чашом и честитао Црној Гори срећну и благополучну нову годину, уз свирање музике народне химне и клицање присутнијех „Живно!“; за тијем је подигао чашу у здравље Његовог Величанства Цара Николе, Покровитеља Црне Горе, уз бурно клицање „живно“ и свирање руске химне; на је трећу здравцу Господар подигао Његовом Височанству Њазау Данилу и повој

стојаој војци, на што се одавало опет громко клицање „живно!“ Њ. В. Њаз Данило и г. цуковник Сумароков пили су у здравље Њ. Височанства Господара, уз дуготрајно најодушевљеније клицање „живно Господар!“ На уру послје поноћи гости су се разишли пунијех груди патротског задовољства. На ново љето била је у катедралној цркви архијерејска литургија са благодарењем и мноољетијем, у присуству Њажевске Породице, дипломатског тијела, државнијех великодостојника, главара из унутрашњости и осталог народа. Послије богослужења су пуцали тонови, а пред Двором је свирала војна музика, док су Њихова Височанства примала честитања по обичајском церемонијалу.

(Прославни одбор.) Његово Височанство Господар позвао је у очи нове године одбор за прославу двестогодишњице Династије Петровић-Његоша, и изјавио му, због великијех штета, што су претријели многи паши крајеви, да ће се та прослава извршити у домаћем кругу 2 јануара, изразивши одбору потпуно своје задовољство и захвалност на његовом досадашњем раду, и позвавши читав одбор у вече у војнички стан, гдје се весело дочекала нова година.

(Саучешће народно на светковини) било је огромно, премда је објава светковине била разаслана тек три—четири дана пред светковином, нарочито да се поштеди народ из даљијех крајева од личног учествовања; услед тога долазе жалбе на министарство унутрашњијех дјела, што нијесу прије били обавјештени, те нијесу могли доћи на светковину. Још су и данас пуне улице главара и народа из унутрашњости. Све гостионице и крчме биле су препуне: што ли шћаше бити, да се за светковину знало који дан прије!

(Одликовање.) Његово Височанство Господар благоизволио је одликовати V-ем ст. Даниловог реда госп. Лазара Перовића проф.

(Пријатељско сјећање.) Трећи дан Божик био је у Влашкој цркви парастос пок. проф. Беари, на ком је било више покојниквијех поштовача. Овај помен, који сваке године наоди одзива, приређује му обично покојник друг и пријатељ проф. Војко Новаковић. И одиета покојник је оставио за собом лијено име у нашем народу, и заслужио је, да га се сјетимо и речемо: вјечни му покој!

(Измјена У поштанском распореду.) Пароброд Лондогов Друштва брзовоз „Grof Wernbrond“ на линији Трст — Котор долазиће у Котор с аског петка на 12 сати подне а одлазит за Трст истог дана у 6 сати по подне.

Пароброд трговачки истог друштва долазиће у Котор сваког четвртка у 6 сати јутро а полазит из Котора за Трст сваког понеђелика у 10 сати у јутро.

Возна кола из Цетиња полазећи сваког петка у 10 сати у јутро, стицати у Котор у 4 сата по подне т. ј. 2 сата прије полаека брзовозног пароброда.

Пакетни воз полазиће са Цетиња сваког петка у 6 сати у јутро стизат у Котор у 4 сата по подне кад и возна кола.

(Велика несрећа у Котору.) Највеселији српски празник, Божик, осласио је у Котору п у свој Боки дав велике ошће жалости. У поноћа изгорјела је катедрална которска црква, св. Николе, најбогатија и најукрашенија на цијелом приморју. Што је љубав к правослаљу старијех Которана стварала читав вијек, то је све огањ уништио. Који год је православни улазио у ову величанствену цркву мора сузу пролити, када чује овај прип глас; а како ли су православни Которани провали Божикне празнике гледајући црпе испуцане зидине на мјесто своје

дивне цркве, новосног споменика побожности и православља својијех отаца! Сиједи Владика, Преосвештени Герасим од велике жалости пије могао ни на литургију први дан, која је била у цркви св. Луке. На Божикдан је био на литургију, али је са свелштеном прије љубно праг изгорјеле цркве, што је све присутне до суза дирнуло. На литургији опет су биле побожнијема пуше очи суза. Из Котора је по свој Боки тужни глас смутно веселе празнике; и овдје на исти начин. Штета је материјална голема — рачуна се преко стотине хиљада флорина; а црква је била аспкуруана само 30,000. Како се огањ развио, не зна се поуздано; али се зна да је касарна војничка изгорјела читаву уру прије цркве. Црква са касарном била је у свези средством једне кућице, у којој је на првом поду била канцеларија фабришерје, а на другом канцеларија касарне. Да је било справа за гашење ватре црква се шћаше спасти. Срећа што није било вјетра, јер иначе шћаше по Котора изгорјети. Нека бар ова несрећа послужи за опомену свакој општини, па и нашој цетињској, да је вазда справна противу пожара.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БПРА“.

ПАЗИЗ, 24 децембра. — При новијем изборима за сенат изабрано је 60 републикана, 13 радикала, 12 консервативаца, и 3 социјалиста.

БИОГРАД, 25 децембра. — Окружница нове владе истиче ревизију устава, традиционалне везе с Русијом и везе пријатељског сусједства са Аустроугарском.

ПЕТРОГРАД, 26 децембра. — Цар је наименовао Принца Луја Наполеона шефом драгонске регименте.

АТИНА, 27 децембра. — „Хавас“ јавља нови покушај Турака на Криту противу хришћана, од којијех су два убијена.

ЦАРИГРАД, 27 децембра. — Цуковник Пашков присио је с Криту и поднио посланицима велесила пројект закона о жандармерији на Криту.

ЦАРИГРАД, 28 децембра. — Порта је одбила захтјев посланика односно примања иностранаца у жандармерију на Криту. Посланици неће поновити тај захтјев, него ће поднети Порти да коначно прими нови пројект о организацији жандармерије на Криту.

НИШ, 29 децембра. — Присио је Краљ Александар са Краљем Миланом да прогласе ослобођење Ниша.

БЕЧ, 29 децембра. — „Келн. Газета“ долаже из Петрограда, да ће Мурајев бити наименован за министра иностранијех дјела.

МАДРИД, 30 децембра. — По депешама из Њујорка, Максимо Годец, пресједник усташког одбора на Куби, изјавио је, да се Кубанци не могу даље борити. У Шпанској велике поплаве вода.

ЦАРИГРАД, 31 децембра. — Говори се, да су Друзи опет напали Хришћане.

БЕЧ, 31 децембра. — „Политичне Кор.“ доноси из Петрограда као поуздано, да ће Мурајев бити наименован за министра иностранијех дјела.

БЕРЛИН, 1 јануара. Граф Голуховски присуствоваће на свечаности реда Црног Орла 5 јануара.

ПАЗИЗ, 1 јануара. Камара је опет изабрала Врисона за пресједника са четири пређашња потпресједника.

ПЕТРОГРАД, 2 јануара. — Шикшип је наименован чланом државног савјета, а Мурајев герентом министарства иностранијех дјела. Генерал Имеретински наименован је говорником у Варшави.

БИОГРАД, 2 јануара. — Краљ је дао амнестију свијема прескијем преступницима.

ПАЗИЗ, 3 јануара. — Сенат је опет изабрао Лубета за пресједника.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Ко жели наш лист примати и за ову 1897 годину, нека изволи на вријеме поновити претплату.

Лист нећемо никоме шиљати ко се напоријед не претплати: или непосредно код Администрације „Гласа Црногорца“, или код Оштравништва новина на којој му драго пошти, или код нашега агента у Котору, г. Пера Рамадановића.

Ушљед тога нећемо одговарати на питања, зашто коме лист не иде, ниш немо узимати у обзир никакво обећање о накнадној пошљици претплате.

„Глас Црногорца“ стоји:

За Црну Гору на годину 4 фор., на по године 2 ф., на четврт године 1 ф..

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 6 фор., на по године 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новч.

За све остале земље годишње 20 фран. у злату, на по године 10 фран., на четрт год. 5 фран.

Администрација

„Гласа Црногорца.“

2-3

КЉ. ЦРНОГ.

ПОШТАНСКО-ТЕЛЕГРАФСКА УПРАВА

Цетиње, 28. Децембра 1896.

Број 1990

ОБЈАВА

За прославу двестогодишњице Династије Петровић-Његоша, Висока је Влада одобрила, те су за ту прилику приређене нарочите поштапске марке и остале вриједности.

Прослава ће бити на Цетињу 2. Јануара идуће 1897, а поменуте марке ступају у поштански курс на 1. Јануара 1897 па до 1. Фебруара исте (по старом).

Досадашње обичне марке и остале вриједности за горе опредијељено вријеме бити ће изван курса и неће важити за поштанску наплату, осим: сироводни лист и марка А. Р.

На 1. Фебруара обичне вриједности поново ступају у промет.

Управитељ Пошта и Телеграфа
Шпиро Поповић.

ПОСМРТНИЦА!

С којом јављамо нашим сродницима и пријатељима, да се наш нигда неспрежаљени отац

ЈОВАН ХАМОВИЋ

од кршког боловања у 65 години преселио у вјечност 27 децембра 1896. Покојник је био примјерног владања, одан вјери (православу) народности и љубави братској!.. Свима и свакоме захваљујемо на саучешћу жалости и сироводу, који су га попратили до вјечне куће!

Остајемо ожаловљени синови покојника!

Митар, Илија и Нинола Хамовићи.

Столац, 30 децембра 1896 год.